

NOG DE "DRAAIER" DE VIGNE

Onze lezers kennen nu wel de redevoering van dien huichelaar in 1869 uitgesproken, maar daar zij deze niet kennen van 1892 in de Liberale Associatie van Gent gehouden, is het goed en nuttig eens eenige tegenstrijdigheden tegenover elkander te stellen, die in beiden voorkomen.

In 1869

« Ofschoon meermalen geloochend, bevestigen wij het recht dat ieder burger bezit, om rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan de vorming der wetten, aan welke hij verplicht is zich te onderwerpen. De grondslag van dit recht is alzoo de enkele hoedanigheid van burger van den Staat. Ieder burger, hij zij arm of rijk en welke ook de plaats zij, die hij in de maatschappij bekleedt, heeft een **ontegensprekelijk en onloochenbaar belang in de goede bestiering der openbare zaken** en diensvolgens heeft hij ook het niet min ontegensprekelijk en onloochenbaar recht, om door de benoeming zijner lasthebbers, mede te werken tot de vervaardiging der wetten en het nemen der maatregelen, die zijne belangen moeten regelen. »

In 1869 heeft iedereen dus een **ontegensprekelijk en onloochenbaar belang in de goede bestiering der openbare zaken**. In 1892 heeft de groote arme massa geen enkelen zedelijken of stoffelijken band die haar aan de maatschappij hecht. Hoe is 't mogelijk aldus de waarheid op haar hoofd te stellen, nadat sinds de verlopen 23 jaren, de ontwikkeling der werklieden en landslieden zeer sterk toegenomen is.

Het volk is vooruitgegaan maar De Vigne is gedeinsd.

In 1869

« **Het is eene droevige, maar niet min stellige waarheid: alle recht moet worden afgedwongen, alle vooruitgang moet worden veroverd.** »

De revolutionnair heeft de slaapmuts over de ooren getrokken, zooals men zien kan.

In 1869

« Stellig zijn wij er verre van af voor te geven, dat het volk, in zijnen tegenwoordigen toestand, nog zoo ruim bedeeft met onwetendheid, bijgeloof en kortzichtigheid, volkomen in staat is zijne eigene belangen, zijne staatkundige rechten en plichten te begrijpen, maar wij voegen er bij, dat het in staat kan gesteld worden ze te begrijpen, en dat daartoe juist een geschikt middel is, hem de uitoefening zijner staatkundige rechten te verleen, hem de vervulling zijner plichten op te dringen en het te dwingen zich met zijne eigene belangen bezig te houden. Wilt gij hebben, dat een mindere knaap bekwaam worde om zijne eigene zaken te besturen, verbreekt de banden zijner voogdijschap; wilt gij integendeel, dat hij voor immer onbekwaam zij om door zich zelve te handelen en zijne eigene belangen te begrijpen, houdt dan zijne voogdijschap in stand, en als hij een grijsaard van zeventig jaar zal zijn, zal hij nog altijd als een bestendige minderjarige, even onhandig, even onbekwaam blijven. »

« Het gaat met de volkeren niet anders dan met de menschen. Ondervinding en levenspraktijk is de beste oefening tot vorming van den mensch en van den burger. Geeft aan den verstoeteling der maatschappij de uitoefening zijner rechten terug, dan zal hij gevoelen, dat hij iets is in den staat, dat hij iets beteekent, dat hij voor iets geldt in de samenleving, dat er op hem eene erge verantwoordelijkheid rust en dat zijn eerste plicht is, zich tot de hoogte en de waarde van een vrijen burger te verheffen. »

Ellendige personagie! En dat wordt toegejuicht!

In 1892

« De eenige hervorming die wordt geëischt, is het meest uitgestrekte Algemeen Stemrecht, het onbetwiste overwicht gevende aan de groote massa, daarin begrepen de onbekwaamsten, de armzaligsten, die door geen enkelen stoffelijken noch zedelijken band aan de de maatschappij gehecht, **niet eens in staat zijn om iets aan de belangen dier maatschappij te verstaan.** »

In 1892

« Het Algemeen Stemrecht wordt niet gevraagd om bekomen te worden van ons beredeneerd oordeel, van onze overtuiging, — **het wordt afgedwongen met bedreigingen en schrik-aanjaging.** »

In 1892

« Ziehier, wat mij persoonlijk betreft, en onder voorbehoud van hetgeen ik kom te zeggen, in welken geest ik de herziening versta. »

« Ik ga uit van twee grondbeginselen: » Ten eerste ik denk dat ieder burger, hij zij arm of rijk, belang heeft bij de goede bestiering der openbare zaken en diensvolgens aanspraak mag maken op het recht om door het uitbrengen van zijne stem mede te werken aan de benoeming der afgevaardigden. »

« Ten tweede denk ik dat de openbare zaken, de belangen van den Staat, geene onverschillige bezuizerij zijn, waarop het geoorloofd is proefnemingen in *anima vili* te doen. Ik denk dat, hebben de burgers een recht om door hunne stem mede te werken aan de bestiering der openbare zaken, de Staat, de provintiën en gemeenten ook van hunnen kant een even eerbiedwaardig belang hebben van goed bestierd te worden, en dat zij diensvolgens het recht bezitten om te eischen dat de kiezers, die uitspraak doen over hun lot genoeg geestesontwikkeling bezitten om een beredeneerd oordeel omtrent de uitoefening van hun recht te kunnen vellen. (Toej.) »

« Ik vertaal de samenvoeging dezer twee beginsels in deze formul, die mijne herziening uitmaakt: **het Algemeen Stemrecht der bekwame kiezers.** (Toejuichingen.) »

« Deze beginselen, Mijne Heeren, zijn degenen die tot grondslag dienen aan de wet van 1883, die de bekwaamheidskiezers ingevoerd. »

« Zij is, de zaak is stellig, voor vele verbeteringen vatbaar. »

OPROEP

Aan de katholieke werklieden

Als het christendom werd onderwezen en opgevat geheel overeenkomstig den geest van den stichter, dan zou de tegenwoordige maatschappelijke regeling geen enkelen dag duren.

LAVELEYE.

Werkbroeders!

Zondag is het een plechtige dag voor het werkende volk. Allen wordt gij opgeroepen om in eene geheime onpartijdige **Volksstemming** uw gedacht te doen kennen over het Algemeen Stemrecht.

In ander woorden aan u alleen wordt gevraagd: acht gij u neen of ja **bekwaam en waardig** om de mannen te benoemen die naar Kamer en Senaat gaan om er de wetten te stemmen waaraan wij allen moeten gehoorzamen.

Uw antwoord kan niet twijfelachtig zijn.

Lijdt gij minder dan wij onder de tegenwoordige toestanden?

Verzwaart uwe arbeid niet terwijl uw loon vermindert door de concurrentie der werkelozen?

Drukken de schandelijke belastingen op de levensmiddelen min op u dan op alle andere arbeiders?

Is uw kind aan de bloedwet niet onderworpen?

Is uwe ouderdom verzekerd?

Staat uwe weduwe niet bloot aan armoede met uwe kinderkens wanneer gij als slachtoffer van den arbeid valt of door eene ziekte doodelijk getroffen wordt?

In een woord hebt gij eene grief minder dan wij?

Neen en dan hebt gij hetzelfde belang van ons om het kiesrecht te bekomen, invloed op de wetgeving uit te oefenen en deze in uw voordeel te doen werken, en in dat uwer vrouw en uwe kinderen.

Mengt nu geene godsdienstwestiën in deze volksstemming, werkbroeders, zij hebben er niets in te zien.

Katholieke, ongeloovige werklieden, leven wij niet allen onder dezelfde wetgeving?

Krijgen wij niet allen dezelfde lage onvoldoende loonen voor onzen zwaren arbeid?

Eten wij niet allen aardappelen met azijnsaus? Is voor ons allen, het vleesch geen luxeartikel?

Maken onze meesters er eene godsdienstkwestie van in hunnen Handels- en Nijverheidskring om onze loonen te verminderen, om akkoord te maken tegen de werkstakers?

Mengt men den godsdienst in 't stemmen der belastingen?

Waarom zoudt gij dan zoo onbeheerdig zijn, dien struikelblok op den weg onzer vrijmaking te werpen?

Gij zijt overtuigd zoowel als wij dat het Algemeen Stemrecht rechtvaardig is.

Wij zouden onwaardig zijn! Steunt gij dien laster, gij die in Christus gelooft, die de armen liefhad en ze groot achtte!

Wij zijn onbekwaam? Zoudt gij u zelve dit diploma van domheid durven toekennen?

Men vreest de brutale macht van 't getal!

Christus steunde op die macht en de armen verlost in de middeleeuwen zijn graf te Jerusalem, toestroomende uit alle distrikten der toenmaals gekende wereld.

Is het niet de massa die nu nog 't geveer schoudert om 't land te verdedigen nadat zij het door haren arbeid rijk heeft gemaakt.

Gij katholieke werkmans moogt niet vreezen voor de massa, zij heeft u gebaard, gekweekt; de massa dat is uwe familie, dat zijn uwe geburen, uwe vrienden, uwe werkgezellen.

Gij leeft met de massa, gij lijdt met haar of jubelt wanneer er schoone, zeldzame dagen komen voor 't volk.

En gij kind der massa zoudt haar brutaal laten noemen?

Dan zijt gij brutaal en onwaardig tot haar te behooren?

Daarom hopen wij nog in u!

Gij zoudt uwe moeder niet laten beledigen, gij moet het volk, de massa ook met geen slijk laten werpen, want zij, zij is de moeder uwer moeder.

Komt dan, katholieke werklieden, laat u niet ophitsen, niet dwingen, niet afschrikken, stemt en doet het ten voordeele van Algemeen Stemrecht, voor het recht van alle armen, opdat wij, verdeeld over godsdienst en andere zaken, minstens vereenigd worden in den

Welstand en 't Geluk

voor ons en onze kinderen in ruil van onzen arbeid.

NAPOLEON I

OVER 'T GRONDWETTIG KONINKRIJK

Hoe hebt gij kunnen voorstellen dat een man van eenig talent en van een wijzig eergevoel zich zou laten binden om voor eenige millioenen zich als een varken te laten vetmesten?

Het bewijst dus noch voor 't eergevoel van hen, die zich laten binden om dat vorstenbaantje te bekleden noch voor hun talent.

De handelwijze der Dompers.

Verdeelen en heerschen, mijn vrienden, [dat doet
Nog steeds ook het tweevoetig wolvenged. [broed.
Der vaderen leuze was: Eendracht maakt [macht.
Dus neemt u voor wolven en vossen in [acht,

IS HET WAAR?

Men zegt dat in vele wijken der stad, waar de herbergiers gewoonlijk met de kiezing volop mochten tappen, er ditmaal nog geen enkel pintje besteld is, zoo min van de eene als van de andere.

Ook zou de misnoegdheid onder die lieden zeer groot zijn.

Velen zelfs maken groot misbaar en dreigen, als men niet beter hunne belangen ter harte neemt, niet te zullen gaan kiezen.

Van een anderen kant vernemen wij dat de personen die vroeger een goed stuiverke verdienden met blauw of rood te stemmen, of te huis blijven volgens aanvraag, tot hiertoe de gewone bezoekers nog niet hebben ontvangen.

Die menschen denken dat het einde der wereld nabij is.

Stelt u gerust, goede lieden, het is enkel den tijd der *negotie* in stemmen wiens einde gekomen is.

Liberale en katholieken zijn eindelijk beginnen inzien dat het kleine verschil dat hen verdeelt geen slechten frank waard is.

Beiden willen immers hetzelfde behouden.

Om het even wie er heerscht, de belangen der grooten zijn altoos beschermd en